

Підсекція

РОЗВИТОК ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

М.М. Гоголь

к.е.н., доц.

В.С. Ніценко

д.е.н., доц.

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

Бухгалтерський облік в економіці кожного підприємства і країни в цілому відіграє роль індикатора загальної діяльності, що пов'язано із його безпосередньою співпрацею виокремлено з кожним осередком функціонуючої системи підприємства чи країни. Загалом можна відмітити, що призначення бухгалтерського обліку відповідно до законодавства України: спостереження, вимірювання та реєстрація фактів господарської діяльності [1]. Мається на увазі, господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів, а також з метою одержання прибутку. Процес ведення обліку на підприємстві є безперервним, що надає інформацію про стан господарської діяльності користувачам від початку існування підприємства і до його ліквідації.

Традиційно бухгалтерський облік вважається інформаційною системою, яка формується на макрорівні держави. Проте дана система не є автономною, вона виступає складовою частиною системи менеджменту й виступає генератором системи управління. Відповідно до цього завданнями науки і практики доцільно вважати створення і використання в Україні такої моделі бухгалтерського обліку яка не лише відображала б певні господарські і фінансові події на підприємстві, а давала відповіді на причини їх виникнення і наслідки їх існування.

Бухгалтерський облік у сучасному розвитку економіки України, на нашу думку, слід розглядати, як процес ідентифікації релевантної фінансової та не фінансової інформації, її вимірювання та передачу користувачам, що дозволяє їм формувати обґрунтовані судження і приймати рішення, раціональні у своїй побудові.

Сучасна система бухгалтерського обліку функціонує з метою надання суб'єктам запиту необхідної інформації для прийняття управлінських рішень, що правильним векторним направленням.

Вище зазначене вказує на необхідність розуміння суттєвості бухгалтерського обліку при прийнятті рішень на усіх рівнях системи управління підприємством чи державою. На сьогодні, в нашій країні настав той час коли не можна виокремлювати облік і менеджмент, як окремі наукові течії, вони є взаємозалежними і доповнюють одна одну.

Велике значення у розвитку бухгалтерського обліку надається реформації у формуванні і поданні фінансової звітності підприємства. Дійсно дана звітність є фінальним етапом облікових операцій і основним інформаційним джерелом для користувачів, тому її коректність, зрозумілість, правдивість, доцільність, системність, тощо є обов'язковими складовими, які мають змінюватись у відповідності із змінами облікової політики підприємства чи країни в цілому.

Направленість України на європейський курс розвитку вимагає від бухгалтерського обліку постійних інновацій, котрі починаються із змін на законодавчому рівні, так саме цим обумовлена ухвала нового Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» від 05 жовтня 2017 р. [2].

Відповідно даного Закону для більшого розуміння взаємного зв'язку бухгалтерського обліку і системи управління (менеджменту) підприємства їх «поєднуючим мостом» стала саме фінансова звітність, яку реформували відповідно із урахуванням вимог як бухгалтерського обліку, так і менеджменту. Для їх аббревіатурного розуміння було введено, відредаговано і узгальнено наступні визначення, вони зазначені у табл. 1.

Підводячи підсумки варто відмітити, що на сучасному етапі розвитку економіки України відбуваються постійні зміни у системі ведення бухгалтерського обліку і формування та подання фінансової звітності дані зміни є досить трудомісткими, як у теоретичному так і практичному аспектах, що викликає постійні колапси у реалізації даних процесів. Проте такі зміни є дійсно необхідними для розвитку нашої країни тільки необхідно було б забезпечити їх реалізацію починаючи із нижчих рівнів, потім середніх і вищих та впродовж усього процесу здійснення змін.

Література:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>. – Назва з екрана.
2. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» [Електронний ресурс]: Закон України № 2164-VIII від 05.10.2017 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>. – Назва з екрана.

Таблиця 1

**Деякі зміни у трактуванні понять згідно Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський
облік і фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення
деяких положень» [2]**

Визначення	Пояснення
консолідована фінансова звітність	фінансова звітність підприємства, яке здійснює контроль та підприємств, які ним контролюються, як єдиної економічної одиниці
національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку	нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності підприємствами (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі), розроблений на основі міжнародних стандартів фінансової звітності і законодавства Європейського Союзу у сфері бухгалтерського обліку та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку
облікова політика	сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності
фінансова звітність	звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства
витрати	зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)
доходи	збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)

звіт про управління	документ, що містить фінансову та не фінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності
національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі	нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності для розпорядників бюджетних коштів, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, та фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, розроблений на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку
підприємства, що становлять суспільний інтерес	підприємства-емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до біржових торгів, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які відповідно до цього Закону належать до великих підприємств
таксономія фінансової звітності	склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю. Таксономія фінансової звітності затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку
власний капітал	різниця між активами і зобов'язаннями підприємства
чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів